

Száz nap után: merre fordul(t) a magyar védelempolitika?

Vezetői összefoglaló. A TISZA-kormány és Ruszin-Szendi Romulusz honvédelmi miniszter első száz napját nem az alapján érdemes értékelni, hogy elkészült-e már egy új magyar haderőmodell, hanem úgy, hogy megkezdődött-e a Magyar Honvédség, a védelmi költségvetés, a beszerzések és a védelmi ipar tényleges állapotának felmérése, és világossá vált-e a változás iránya. A mérleg pozitív, de szükségképpen átmeneti: az első száz nap a diagnózis, a konszolidáció és az iránykijelölés időszaka volt.

A honvédelemben száz nap különösen rövid idő. Egy új vezetésnek nemcsak azt kell tudnia, hogy papíron milyen eszközök és alakulatok állnak rendelkezésre, hanem azt is, hogy mennyi a ténylegesen alkalmazható képesség, milyen a feltöltöttség, a kiképzettség, a lőszer-, alkatrész- és egyéb készletszint, a logisztikai háttér és a hadrafoghatóság. Ehhez hozzá kell tenni a folyamatban lévő beszerzések pénzügyi kötelezettségeit, a gazdaság és az államháztartás valós mozgásterét, valamint a magyar védelmi ipar tényleges helyzetét. Mindezek megbízható feltárásához száz nap aligha elegendő. Ez akkor is így van, ha a jelenlegi honvédelmi miniszter 2020-2021-ben a HM humánpolitikáért felelős helyettes államtitkáráként, majd 2021-2022-ben vezérkari főnökként érdemi rálátással bírt a Magyar Honvédség működésére és állapotára – azóta ugyanis eltelt egy parlamenti ciklus és a TISZA-kormány az előző évek működésének felülvizsgálatát kormányprogramjának kiemelt részévé tette.

Haderőfejlesztés. Ami már látható, az mindenekelőtt a folytonosság. Az új kormány nem állította le a haderő-modernizációt: a Leopard, Lynx, Gidrán, PzH 2000, NASAMS és Gripen stb. képességekre épülő fejlesztés alapiránya megmaradt. Ennek fő oka az, hogy a már megvalósult beszerzések évtizedes kötettséget is jelentenek, azoktól kormányciklusonként nem ésszerű és nem is lehetséges elfordulni.

NATO. A legvilágosabb korrekció a NATO-politikában történt. Ruszin-Szendi egyértelművé tette, hogy Magyarország katonai biztonságának elsődleges külső garanciája a működőképes NATO, amelyhez ki-számítható magyar szövetségesi magatartás szükséges. A korábbi különutasság helyett konstruktív szerepvállalást és a kollektív elrettentéshez való stabil hozzájárulást hangsúlyozta. Ez ugyanakkor nem jelent magyar katonai részvételt az ukrajnai háborúban.

Személyi állomány. A plusz szabadság, a szolgálatmentes napok, a korábban eltávolított katonák visszatérésének lehetősége és az életpálya felülvizsgálata azt jelzi, hogy a vezetés a humánhelyzetet a Honvédség egyik kritikus kérdésének tekinti. Ez évtizedes megoldatlan kérdések újbóli napirendre vételét jelenti, hiszen a hadsereg egyik legnehezebben pótolható erőforrása az elkötelezett, kiképzett – és megtartható – katona. E tekintetben a szakmai véleménycsere már folyik, a Honvédek jogállásáról szóló törvény módosítását még idén a parlament elé terjesztik.

Honvédelmi költségvetés. Magyarországnak egyszerre kell teljesítenie a NATO-követelményeket, folytatnia a modernizációt és rendeznie a katonai életpályát, miközben más állami rendszerek is forrásokat igényelnek. Ezek egyensúlyáról a 2026-os költségvetés-módosítás (augusztus), a 2025-ös zárszámadási törvény (szeptember), és a 2027-es költségvetési törvényből (szeptember) informálódhatunk. Kulcskérdés lesz az EU SAFE hitelprogram becsatornázása is – zajlik a magyar nemzeti program felülvizsgálata.

Védelmi ipar. Megkezdődött a 2022–2026 közötti szerződésállomány egy részének átvilágítása, de ennél szélesebb kérdés, hogy az elmúlt években kialakított konstrukció – benne a 4iG köré szerveződő védelmi ipari érdekeltségekkel – mennyire biztosítja az állam stratégiai kontrollját, az ellátásbiztonságot, a technológiai hozzáférést és a válsághelyzeti rendelkezésre állást. Itt nem az állami vagy a magántulajdon a döntő kérdés, hanem az, hogy a rendszer a Honvédség képességigényeit szolgálja-e.

A következő hónapok fő kérdése, hogy a diagnózisból megszületik-e a nemzeti stratégiai célkitűzésekbe szervesen illeszkedő, koherens, fenntartható haderőmodell. A siker mércéje a több és megtartható katona, a magasabb hadrafoghatóság, az erősebb lég- és drónvédelem, a termelőképes védelmi ipar és a NATO-ban hitelesen rendelkezésre álló magyar katonai képesség lesz. Fenntartjuk, hogy ennek érdekében érdemes megvizsgálni azt is, rendelkezik-e ma a honvédelmi vezetés a napi tárcá- és haderőirányítástól bizonyos távolságban működő, szakmailag autonóm stratégiai kutató-elemző és előrejelző kapacitással. Korábban rendelkeztek ezzel, ezért indokoltnak látjuk e funkció újrateremtését.

2026. augusztus 21.